

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н. КАРАЗІНА
НДУ «УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ»
ННЦ «ІНСТИТУТ ҐРУНТОЗНАВСТВА ТА АГРОХІМІЇ
ІМЕНІ О. Н. СОКОЛОВСЬКОГО»
ГО «ІНСТИТУТ ЗБАЛАНСОВАНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»

**Екологія, охорона навколишнього
середовища та збалансоване
природокористування:
освіта – наука – виробництво – 2021,**
що присвячена 35-й річниці наслідків Чорнобильської
катастрофи

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
XXIV Міжнародної науково-практичної онлайн
конференції**

(м. Харків, 29-30 квітня 2021 року)

Харків – 2021

Prokopiak M. Z., Yavorska V. M., Mayorova O. Yu., Yavorivskyi R. L., Kryzhanovska M. A. Medicinal plants of the Asteraceae family in the flora of the Golitsiy botanic reserve of national importance.....	66
Proskura G.M. Legal aspects of the use of forest resources in Ukraine.....	70
Protasenko O.F., Masliev D.O. Principles and mechanisms of green building implementation in Ukraine.....	72
Sankov P. M., Zhurbenko V. M. The importance of investigating in visual factors influence for comprehensive harmonization of «human & city enviroment» system.....	74
Snigirov S.M. PhD, Pitsyk V.Z., Abakumov O.M., Snigirov P.M. Dynamics of ichthyofauna in the offshore area in front of the Dniester estuary under anthropogenic impact.....	77
Ulko Ye. M. Management to sustainable developmaent of land (soil) resources based on anti-erosion modeling.....	81
Shavlak M. A. Analysis of the grain production dynamics as the basis of efficient land use: Ukraine and the world.....	85

Session 2: Environmental education: development strategy

Maksymenko N. V., Cherkashyna N. I. Pros and cons of higher education digitalization in the context of national self-isolation measures.....	89
Vertel V. V. Excursion and research activity of pupils of out-of-school education institution of ecological-naturalistic direction in the context of nature protection.....	91
Dolya T. A., Mykhailova E. O. Problems of implementation of quality environmental education in Ukraine.....	94
Krushynska T.Yu., Sharun A.V. The one health concept in the context of environmental education.....	97
Moskalyuk N. V., Vasylyk O. O. Improving the efficiency of environmental education of secondary school students.....	100
Nester A.A. Environmental problems of Ukraine and tasks of improving education.....	103
Tkachuk N. Educational course “Biodegradation and biodamage of materials” in the training of students-biologists.....	107
Chen I.B., Humeniuk H.B. The experience of implementation of separate collection of domestic waste in Ternopil region.....	109
Shcherbynina E. M., Mykhailova E. O. Ecological education as the basis of ecological human worldview formation.....	111

УДК 502/504

ЧЕНЬ І.Б., канд.біол.наук, **ГУМЕНЮК Г.Б.**, канд.біол.наук, доц.
Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна.
E-mail: irynachen35@gmail.com

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ РОЗДІЛЬНОГО ЗБОРУ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

На сьогоднішній день для України проблема твердих побутових відходів (ТПВ) є дуже актуальною, оскільки мешканці нашої країни виробляють найбільшу кількість сміття серед європейців. Особливої уваги потребують тверді побутові відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках, і на відміну від промислових, характеризуються розосередженістю, багатокомпонентністю та значним впливом на глобальні процеси у довкіллі [1].

Зазвичай алгоритм поводження з ТПВ в Україні здійснюється наступним чином. Побутове сміття викидається в один великий контейнер, що знаходиться біля житлових будинків. Сміттєвози щільно спресовують його, зменшуючи об'єм в 4-5 разів, і транспортують на спеціальні полігони. На полігонах сміття залишається без жодного подальшого перероблення [2].

Найбільш перспективним способом вирішення проблеми твердих побутових відходів в Україні є впровадження нової екологічної політики, заснованої на сортуванні відходів з подальшим їх переробленням [3-4].

У зв'язку з вищевикладеним метою нашої роботи є висвітлити досвід реалізації проекту роздільного збору побутових відходів, який ініціював Благодійний фонд сільськогосподарської компанії «Контінентал Фармерз Груп», яка працює в Західному регіоні України. Для впровадження механізму роздільного збору побутових відходів у двох населених пунктах – смт. Козова та м. Зборів Тернопільської області облаштували 50 сміттєвих майданчиків, кожен – з трьома контейнерами різних кольорів: синій призначений для паперу, зелений – для скла, а жовтий – для пластику. Крім того, було закуплено паперові контейнери, так звані «офісні» сортувальні баки, які розмістили в державних установах і школах. Спеціальні баки для батарейок встановили у магазинах техніки та на території комунальних підприємств.

Розуміючи те, що привчити людей самостійно сортувати сміття, яке вони викидають, просто встановивши у дворах відповідні контейнери недостатньо, у рамках проекту було передбачено проведення інформаційно-просвітницької роботи серед місцевого населення учнями шкіл щодо підвищення рівня їх обізнаності про необхідність і можливості роздільного збору побутових відходів.

Матеріали про мету, зміст і важливість реалізації проекту роздільного збору побутових відходів було розміщено в місцевих засобах масової інформації, створено тематичну facebook сторінку, поширювалися інформаційні буклети «Європейська Козова» та «Проект роздільного збору сміття у м. Зборів та смт.

Козова, проводилася просвітницька робота в церквах.

Особливо велика робота щодо формування екологічної свідомості та відповідальності у дітей здійснена у навчальних закладах: відкриті уроки «Сміття – глобальна проблема людства!», «Проблема утворення та утилізації сміття» виховні заходи «Викидай правильно!» та тренінги «За життя без сміття!». Учні шкіл безпосереднє брали участь у реалізації проекту. Саме вони організовували роздільний збір та компостування ТПВ у навчальних закладах, а також розносили офісні контейнери для сортування відходів по державних установах, роз'яснюючи, що сортування паперу, пластику та скла допоможе зменшити кількість відходів на сміттєзвалищах, завдяки їх подальшій переробці та повторному використанню.

Студенти хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка прочитали для старшокласників лекції «Сучасний стан проблеми поводження з відходами в Україні» та «Способи використання та утилізації твердих побутових відходів у світі». Проведене ними вхідне та вихідне опитування учнів та дорослого населення показало позитивну динаміку громадської думки мешканців м. Зборова та смт. Козова щодо потреби організації роздільного збору сміття.

Таким чином, сортування відходів та їх подальше повторне використання є одним з варіантів ефективного вирішення проблеми поводження з відходами в Україні. Для впровадження системи роздільного збирання сміття потрібні контейнери для різних видів відходів та спеціальні транспортні засоби для їх вивезення, а також підприємства для переробки та спалювання відходів. Дуже важливою є інформаційна робота для формування екологічної свідомості і мислення серед населення щодо необхідності сортування твердих побутових відходів за місцем їх утворення.

Література:

1. Михайлова Є.О., Панчева Г.М., Резніченко Г.М. Ефективні механізми поводження з твердими побутовими відходами в Україні. Комунальне господарство міст. 2019. Т. 5, вип. 151. С.37-44. doi 10.33042/2522-1809-2019-5-151-37-44.
2. Рибальченко Є.Г. Сучасний стан та проблеми поводження з відходами в Україні. Екологічний вісник. 2018. № 4. С. 8-9.
3. Федорова Ю.І., Чупріна М.О. Проблеми і напрямки утилізації відходів в Україні та світі. Актуальні проблеми економіки та управління: зб. наук. праць молодих вчених: електронне наукове видання факультету менеджменту та маркетингу НТУУ «КПІ». 2017. Вип. 11. URL: http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22540/1/2017-11_2-04.pdf (дата звернення: 17.04.2021).
4. Хоменко І.О., Бабаченко Л.В., Падій Я.В. Проблеми та напрями переробки твердих побутових відходів в Україні. Економіка і суспільство. 2017. Вип. 12. С. 454-458.

Chen I.B., Humeniuk H.B. THE EXPERIENCE OF IMPLEMENTATION OF SEPARATE COLLECTION OF DOMESTIC WASTE IN TERNOPIL REGION

V. Hnatiuk Ternopil National Pedagogical University, Ternopil, Ukraine

The paper substantiates the importance of separate sorting of solid household waste to solve the problem of waste management in Ukraine. The experience of introduction of separate collection of household waste in the settlements of Ternopil region is covered.